

T.C.

DANIŞTAY**İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU****Esas No** : 2018/4435**Karar No** : 2019/4109**TEMYİZ EDEN (DAVALI)** : Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Büyükdere Cad. No : 106 Şerbetçi İş Merkezi

Esentepe - Şişli/İSTANBUL

VEKİLLERİ : Av. Emel Budak, Av. Deniz Kubat - Aynı adresteler**KARŞI TARAF (DAVACI)** : Tüketici Sorunları Derneği**VEKİLİ** : Av. Rıdvan Yıldız

Vatan Cad. Avrasya İş Merk. No:4 K:6 D:21

Kağıthane/İSTANBUL

İSTEMİN KONUSU : Danıştay Onbeşinci Dairesinin 06/02/2018 tarih ve E:2014/9570, K:2018/1194 sayılı kararının iptale ilişkin kısmının temyizden incelenerek bozulması davalı idare tarafından istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: 03/10/2014 tarih ve 29138 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 10. maddesinin 1. fıkrasının, 13. maddesinin 1. fıkrasının, Ek-1 listesinde bulunan "1.1 Tahsis Ücreti, 2.1 Hesap İşletim Ücreti, 4.4 Nakit Avans Çekim Ücreti, 5.7 Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Yapılan Ödemeler" adı altındaki ücretlerin iptali istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onbeşinci Dairesinin 06/02/2018 tarih ve E:2014/9570, K:2018/1194 sayılı kararıyla;

Yönetmeliğin dava konusu 10. maddesinin 1. fıkrası ve buna bağlı olan Ek-1'de yer alan "1.1 Tahsis Ücreti" ile "4.4 Nakit Avans Çekim Ücreti" ve "5.7 Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Yapılan Ödemeler"e ilişkin kısmı incelendiğinde;

Türk Ticaret Kanunu'nun 116. maddesi anlamında tacir sayılan bankalar ve finans kuruluşlarının yaptıkları işlemlerden veya verdikleri hizmetlerden dolayı anılan Kanun'un 20. maddesi uyarınca müşterilerinden ve tüketicilerden ücret talep etmek hakkına sahip oldukları; Bakanlar Kurulunun verdiği yetki uyarınca, 15/11/2014 tarih ve 29176 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2014/6 sayılı Tebliğ ile güncellenen *Merkez Bankasının 2006/1 sayılı Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları ile Kredi İşlemlerinde Faiz Dışında Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Tebliğin* 4. maddesinin de banka ve finans kuruluşlarının müşterilerinden ve tüketicilerden faiz dışında menfaat ve ücret talep etmesine imkân tanıdığı;

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2018/4435

Karar No : 2019/4109

Kamusal gözetim ve denetim altında bulunan bankalar ve finans kuruluşlarının tüketici kredilerinden kaynaklanan birtakım masraflarını, sadece faiz kalemi içerisinde yansıtmasının beklenemeyeceği, Yönetmelik'te belirlenen sınırlar içerisinde makul, haklı ve belgeli olmak koşullarını sağlamak şartıyla bir takım masraf ve ücretleri tüketicilerden talep edebileceklerinin mevzuatça uygun görüldüğü; bu nedenle kredi ihtiyacının karşılanmasına olanak sağlayan sistemin işletilmesi ve operasyonel süreçlerin yönetilmesi amacıyla "1.1 Tahsis Ücreti"nin tüketicilerden talep edilebilecek ücretler arasında belirlenmesinde hukuka aykırılık görülmediği;

Banka ve finans kuruluşlarının mevcut yapılanmaları dahilinde, otomatik nakit çekmeye olanak sağlayan makineler aracılığıyla tüketiciye farklı yerlerde haftanın her günü ve 24 saat çeşitli bankacılık ve nakit kredi kullanım hizmeti sunması nedeniyle finansman maliyeti haricinde kira, teknik servis ve bakım, vb. masraflara katlanmak durumunda olduklarından, bu maliyetlerin karşılığı olarak "4.4. Nakit Avans Çekim Ücreti"nin finansal kuruluşlar tarafından ücretlendirilebilecek kalemler arasında belirlenmesinde mevzuat hükümlerine aykırı bir durum tespit edilmediği;

Banka ve finans kuruluşlarınca yapılan zorunlu giderlerin kanundan ve diğer mevzuattan kaynaklanması durumunda tüketicinin bu giderleri ödemek durumunda olduğu; banka tarafından tahsil edilen bu giderlerin, banka tarafından ilgili kamu kurum veya kuruluşuna ödendiği; bankaların bu durumdan herhangi bir kazancı bulunmadığı; bu nedenle "5.7. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Yapılan Ödemeler"nin tüketicilerden talep edilebilecek ücretler arasında belirlenmesinde hukuka aykırılık görülmediği;

Uyuşmazlığın, Yönetmeliğin dava konusu 13. maddesinin 1. fıkrası ve buna bağlı olan Ek-1'de yer alan "2.1 Hesap İşletim Ücreti"ne ilişkin kısmı incelendiğinde;

Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 13. maddesinin 1. fıkrasında; "... Hesap işletim ücreti, finansal tüketicinin hesap sayısına bağlı olmaksızın müşteri bazında ilgili kuruluşun belirlediği dönemlerde tahakkuk ve tahsil edilebilir..." düzenlemesinin yer aldığı;

Dava konusu Yönetmelik'te hesap işletim ücretinin açık bir tanımı yapılmamakla birlikte, davalı idarenin savunma dilekçesinde hesap işletim ücretini, "... Adından da anlaşılacağı üzere hesabın işletilmesinden kaynaklanan bir ücret olarak, hesaba ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılması, kontrolü ve sürdürülmesinden kaynaklanan masraflar." olarak tanımladığı;

Yönetmeliğin 13. maddesinin 1. fıkrasında ise, hesap işletim ücretinin, finansal

T.C.

DANIŞTAY**İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU****Esas No** : 2018/4435**Karar No** : 2019/4109

tüketicinin "*hesap sayısına bağlı olmaksızın müşteri bazında*" tahakkuk ve tahsil edileceğinin vurgulandığı, hesap işletim ücreti, hesap sayısı, hesabın tutarı, hesaptaki işlem sayısı vb. gibi hususlar dikkate alınmaksızın sadece müşteri bazında alındığına göre, davalı idarenin savunmasında belirtilen hususların hesap işletim ücretinin dayanağı olarak kabul edilemeyeceği;

Buna göre, davaya konu olan düzenlemede açıkça sebebi gösterilip, niteliği ortaya konulamayan "hesap işletim ücreti" alınmasını öngören düzenlemenin, Yönetmeliğin dayanağı olan 6502 sayılı Kanun'un 4/3. maddesi ile bu konuda yerleşik yargı kararları çerçevesinde ücret, komisyon ve masrafların haklı, makul ve belgeli olması gerektiği kriterlerine aykırılık teşkil ettiği gerekçeleriyle;

Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 13. maddesinin 1. fıkrası ve Ek-1 listesinde bulunan "2.1 Hesap İşletim Ücreti"ne yönelik kısmının iptaline, dava konusu diğer düzenlemeler yönünden ise davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davalı idare tarafından, gelişen teknoloji ve buna dayalı olarak değişen yasal alt yapı ile söz konusu kuruluşların faaliyetlerinin maliyetlerinin değişiklik gösterdiği; dava konusu Yönetmelik'te yer alan hükümlerin, tüketicinin hak ve menfaatlerini korumaya yönelik olarak ve tüketicinin serbest piyasa ekonomisinin gereklilikleri karşısında, kendisine en uygun kredi kuruluşunu tespit edebilmesini sağlayacak nitelikte olduğu; hesap işletim ücretinin mevduat hesabının sürekli hazır bulundurulması, mevduat hesaplarına ilişkin bilgi sistemleri maliyetleri ve verilen hizmetlerde katlanılan operasyonel maliyetler ile paranın muhafazasına ilişkin bir hesaba affen alınan bir ücret olduğu; hesap işletim ücreti alınmasının dayanağını 6502 sayılı Tüketici Haklarının Korunması Hakkında Kanun'un oluşturduğu, bu nedenle Daire kararıyla iptaline karar verilen düzenlemelerde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ MUSTAFA BÖLÜKBAŞI'NIN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile Daire kararının temyize konu kısmının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2018/4435

Karar No : 2019/4109

MADDİ OLAY :

Bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşlar tarafından finansal tüketicilere sunulan ürün veya hizmetlere ilişkin olarak faiz veya kâr payı dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri ile bunlara ilişkin usûl ve esasları belirlemek amacıyla 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin 3. fıkrasına dayanılarak hazırlanan Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 03/10/2014 tarih ve 29138 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğin "Tüketici ve konut finansmanı kredilerine ilişkin ücretler" başlıklı 10. maddesinin 1. fıkrasında, "Finansal tüketicilere kullanılacak krediler için kredi ihtiyacının karşılanmasına olanak sağlayan sistemin işletilmesi ve operasyonel süreçlerin yönetilmesi amacıyla alınan tahsis ücreti dışında, istihbarat ücreti, kredi işlem fişi ücreti, ödeme planı değiştirme ücreti, değişken taksitli ödeme planı ücreti gibi her ne ad altında olursa olsun başkaca bir ücret alınmaz. Kredi tahsis ücreti, kullanılan kredi anaparasının binde beşini geçemez. Kurul, gerekli gördüğü hallerde bu sınırı artırmaya ve azaltmaya yetkilidir."; "Mevduat ve katılım fonu işlemleri" başlıklı 13. maddesinin 1. fıkrasında, "Hesap işletim ücreti, finansal tüketicinin hesap sayısına bağlı olmaksızın müşteri bazında ilgili kuruluşun belirlediği dönemlerde tahakkuk ve tahsil edilebilir. Hesabın yıl içerisinde kapatılması hâlinde, hesabın açık olduğu döneme tekabül eden ücret alınabilir. Hesap açma ve kapama işlemleri ile hesap cüzdanı yazdırma işlemlerinden herhangi bir ücret alınmaz." düzenlemelerine yer verilmiş ve Yönetmeliğin Ürün veya Hizmet Sınıflandırmaları başlıklı Ek 1 cetvelinin "1. Bireysel Krediler" başlıklı 1. bölümünde "1.1. Tahsis Ücreti"; "2. Mevduat/Katılım Fonu" başlıklı 2. bölümünde de "2.1. Hesap İşletim Ücreti" sayılmıştır.

Anılan Yönetmeliğin yukarıda yer verilen düzenlemelerinin iptali istemiyle temyizden incelenen dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT :

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un "Amaç" başlıklı 1. maddesinde; "Bu Kanun'un amacı; kamu yararına uygun olarak tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını koruyucu, zararlarını tazmin edici, çevresel tehlikelerden korunmasını sağlayıcı, tüketiciyi aydınlatıcı ve bilinçlendirici önlemleri almak, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini özendirmek ve bu konulardaki politikaların oluşturulmasında gönüllü örgütlenmeleri teşvik etmeye ilişkin hususları düzenlemektir."; "Temel İlkeler" başlıklı 4. maddesinin 3. fıkrasında ise; "Tüketiciden; kendisine sunulan mal veya hizmet kapsamında

T.C.

DANIŞTAY**İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU****Esas No : 2018/4435****Karar No : 2019/4109**

haklı olarak yapılmasını beklediği ve sözleşmeyi düzenleyen yasal yükümlülükleri arasında yer alan edimler ile sözleşmeyi düzenleyen kendi menfaati doğrultusunda yapmış olduğu masraflar için ek bir bedel talep edilemez. Bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşlar tarafından tüketiciye sunulan ürün veya hizmetlerde ise tüketiciden faiz dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın görüşü alınarak bu Kanunun ruhuna uygun olarak ve tüketiciyi koruyacak şekilde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir." hükümlerine yer verilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından hazırlanan dava konusu Yönetmelik'te kuruluşlar tarafından finansal tüketicilere sunulan ürün veya hizmetlere ilişkin olarak faiz veya kâr payı dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri ile bunlar ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş; Yönetmelik ile bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşlar tarafından ücretlendirilebilecek olan ürün ve hizmetler Ek-1'de belirlendikten sonra, 6. maddesinde, bu Yönetmelik ve Ek'inde yer alanlar dışında herhangi bir ürün veya hizmet için ücret talep edilemeyeceği düzenlenmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Bir banka veya finans kuruluşu nezdinde hesap açıldığında; müşterilere parasının muhafaza edilmesi, para yatırma veya çekme gibi hesap işlemlerini, hesap özeti temin etme, bakiye görüntüleme, müşteri hesaplarına ait bilgilerin en güncel haliyle ve aynı zamanda tarihsel olarak sistemlerde ve yasal düzenlemeler çerçevesinde belge ve dokümanların fiziki arşivlerde saklanması ve gerektiğinde ilgili makamlara ve müşterilere iletilmesinin sağlanması gibi birden çok finansal hizmetin ücretsiz sağlandığı, ayrıca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu kapsamında olan hesaplar için prim ödendiği hususları da göz önüne alındığında; ekonomik hayatta önemli bir yere sahip olan bankalar ve finans kuruluşları, ekonomik büyümeyi finanse etmekte ve sürdürülebilir sağlıklı ekonomilerin temelini oluşturmaktadırlar. Bu nedenle, kamusal gözetim ve denetim altında bulunan bankalar ve finans kuruluşlarının tüketici kredilerinden kaynaklanan bir takım masraflarını, sadece faiz kalemi içerisinde yansıtmalarının beklenemeyeceği, Yönetmelik'te belirlenen sınırlar içerisinde makul, haklı ve belgeli olmak koşullarını sağlamak şartıyla bir takım masraf ve ücretleri tüketicilerden talep edebilecekleri açık olup, bu kapsamda bir kısım masrafları karşılamak amacıyla "hesap işletim ücreti" adı altında ücret alınmasında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Bu nedenle, Daire kararının iptale ilişkin kısmında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

T.C.

DANIŞTAY**İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU****Esas No** : 2018/4435**Karar No** : 2019/4109

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalı idarenin temyiz isteminin kabulüne;

2. Davanın Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 13. maddesinin 1. fıkrası ve Ek-1 listesinde bulunan "2.1 Hesap İşletim Ücreti"ne yönelik kısmının iptaline, dava konusu diğer düzenlemeler yönünden ise davanın reddine ilişkin Danıştay Onbeşinci Dairesinin 06/02/2018 tarih ve E:2014/9570, K:2018/1194 sayılı kararının temyize konu iptale ilişkin kısmının **BOZULMASINA**,

3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın kapatılan Danıştay Onbeşinci Dairesi yerine 07/03/2019 tarih ve 2019/25 sayılı Başkanlık Kurulu kararıyla yeniden belirlenen iş bölümü kararı uyarınca Danıştay Onuncu Dairesine gönderilmesine,

4. Kesin olarak, 07/10/2019 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Hasan GÜZELER (X)	Gürsel MEKİK	Yalçın EKMEKÇİ	Doç. Dr. Selami DEMİRKOL (X)	Bilal ÇALIŞKAN (X)

Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
Turgay Tuncay VARLI	Oğuz YAĞLICI Üye Bilge APAYDIN	Hasan ODABAŞI Üye Selbi KOCA	Yunus AYKIN Üye Fatih TERZİ (X)	Hasan ÖNAL (X)

KARŞI OY

X- Temyiz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden; Danıştay Onbeşinci Dairesince verilen kararın temyize konu iptale ilişkin kısmının usul ve hukuka aykırı bulunmadığı, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bu kısmının bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, temyiz isteminin reddi ile Daire kararının temyize konu kısmının onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Hasan GÜZELER	Doç. Dr. Selami	Bilal ÇALIŞKAN	Hasan ÖNAL	Fatih TERZİ

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/4435
Karar No : 2019/4109